

יום א', ח' בניסן תשס"ה (17 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

לקראת ליל הסדר, שתי פנים של המטבע...:

"וצריך לעשות שינוי בלילה הזה כדי שיראו הבנים וישאלו." [רמב"ם חו"מ ז'] כשמורה בכיתה רוצה "ריכוז", הוא נוהג לבקש בנימוס בערך בלשון הבאה: "עכשיו ילדים, בלי שאלות." ההגדה מתחילה בדיוק להיפך. כאן מכריזים הרבנים על המבצע שיהפוך את כולנו לשותפים בלילה הזה. הלילה ה"סיסמא" היא: "עם שאלות, ילדים, עם כמה שיותר שאלות!" בעצם זהו בדיוק ההבדל בין זכירת יציאת מצרים של כל יום ולילה בשנה לבין סיפור יציאת מצרים בלילה הזה. בכל יום תמיד, ערב ובוקר, מזכירים אנו בקריאת שמע ואחריה את יציאת מצרים – ושם באמת אסור להפסיק בכל דיבור... כי צריכים להתרכז באמת במה שהיה. אבל הלילה מספרים סיפור חדש לגמרי. הלילה הכל ספונטני, הלילה שואלים ועונים. הלילה "מותר להפריע" עם הרבה שאלות ועם כמה שנוכל – תשובות. ["תכלת מרדכי – הגדה של פסח"]

סדר ליל פסח נתקן כולו על כל משפטיו וחוקותיו, **לזכרון**. להזכיר ולעורר בנו עניין יציאת מצרים. אוכלים בהסבה – זכר לחירות; מרור בלי הסבה – זכר למירור החיים, וכן מצה וזרוע ושאר הסמלים. המעיין יבחין מיד שמדובר כאן בסימנים קלים בלבד. ונשאלת אפוא השאלה: מדוע אין עורכים בליל הסדר משתה רבתי בשירים ונאומים ובמסכת חזיון ומחזה היסטורי רב רושם, כדי להרשים את הנפש ביותר? זוהי אמנם שאלת הבן הרשע: "מה העבודה הזאת לכם – מרור והסבה ושני טיבולים ועוד..."

כיוצא בכך מצינו בקרבן סוטה [קרבן שמביאה אישה נשואה שהתייחדה עם גבר זר] כמה סימנים: "קמח שעורים" – על שעשתה מעשה בהמה, אזי קרבנה הוא מאכל בהמה. "לא יצוק עליו שמן" – שלא יהא קרבנה מהודר. את מעשיה היא עשתה בחושך, והשמן קרוי אור. **"ולא יתן עליו לבונה"** [במדבר ה'] – שהאמהות נקראו לבונה, שנאמר: **"אל גבעת הלבונה"** [שיר השירים ד'] – והיא, הסוטה, פרשה מדרכיהן. בפשטותם של דברים, נראה שהכוונה היא לגנות את המעשה בעיני האשה או בעיני הרואים. אבל אין הדבר מתיישב על הלב, שכן סימנים אלה הם קלושים ובלתי ניכרים. היש מי ששם לב האם יש בקרבן שמן, ומי יחשוב על כך שהשמן קרוי אור, ושללבונה יש יחס בשורשה אל האמהות. האם לא ניתן היה למצוא רמזים יותר בולטים?

רואים אנו, **שהרושם שעושים דברים קטנים** אינו כה קלוש כפי שנדמה לכאורה, והוא נרשם בנפש מאליו ופועל בו. הרי רואים אנו שאדם מתעורר לפתע לרגשות ומעשים כאילו מאליו, והרגלים פעוטים שבים וניעורים כמעצמם. וכל רושם שנעשה בנפש, מתערה בה ופועל את פעולתו. אבל השאלה הנשאלת היא: אם אמנם חשוב הוא הרושם הפעוט, קל וחומר שהמעשה החותך והניכר משפיע. ומדוע התורה לא בחרה בהם? מכאן יש להתעורר לחידוש גדול שהוא אולי ההפך ממה שרגילים לחשוב, אבל כמדומה שהוא הנכון! הדברים הגדולים והרשמים הכבירים הותירו אמנם בשעת מעשה את רישומם, ואכן הביאו להתפעלות והתרגשות מרובה. אולם דווקא מחמת רושם העז, הם אינם מגיעים ואינם חודרים לכוחות היותר עליונים ודקים – ששם באמת צריך להגיע. הכל נבלע ונחטף על

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ראשון בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום א', ח' בניסן תשס"ה (17 באפריל)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

ידי הכוחות הגלויים והפשוטים החיצוניים. דווקא הפעולות הקטנות, שאינן מביאות לידי התפעלות מוחשית, הן המניחות רשמים דקים ומגיעות לנימי הנפש העדינים והחבויים ומעוררות אותם.
[לקח טוב]

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום ראשון בשבת

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל